

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΩΡΑ! (Σεπτέμβριος 2007)

Συγγραφέας: ΒΑΣΙΛΗΣ ΔΩΡΟΒΙΝΗΣ

Στις 13 Οκτωβρίου 2000 η «Ε» είχε φιλοξενήσει ανάλυσή μας για την ανάγκη χωρισμού του περιβάλλοντος από τα δημόσια έργα. Το άρθρο εκείνο ήταν εν μέρει επίκαιρο, αφού τότε, επί κυβερνήσεως ΠΑΣΟΚ, το μεν ΥΠΕΧΩΔΕ παρέμενε άθικτο, του εισήγαγαν, όμως, το αβλαβές δόλωμα ενός οικολογικού κύκλου προερχόμενου υφυπουργού, που μέχρι το πολιτικό τέλος του παρέμεινε γυμνός πάσης ουσιαστικής αρμοδιότητας. Σημειώνουμε ότι η κατάσταση αυτή παραμένει αμετάβλητη σχεδόν μέχρι σήμερα. Φαίνεται ότι το μπλοκ των εμπνεομένων από την ιδεολογία (πια!) του εργολαβισμού παραμένει αρραγές και διακομματικό.

Λίγο πριν από τις εκλογές, σε συνέντευξή του στην έγκυρη «Καθημερινή», ο Κ. Καραμανλής δήλωνε ότι το θέμα του προς δημιουργία «ακραιφνούς» υπουργείου Περιβάλλοντος «δεν έχει ακόμα ωριμάσει». Ακόμα όμως και η ίδια η «Κ», τόσο προεκλογικά όσο ακόμα και την ίδια την ημέρα των εκλογών, έχει ρίξει όλο το βάρος της στην ίδρυση αυτού του υπουργείου. Και ιδού και ο Γ. Σουφλιάς, μόλις στις 19 Σεπτεμβρίου, αναγνωρίζει τη «δυνατότητα» να ιδρυθεί τέτοιο υπουργείο, όχι σήμερα, εποχή των χαλασμών, αλλά σε «τρία τέρμινα» [σε... δύο ή τρία χρόνια, δηλαδή περίπου, μετά και τις προσεχείς πυρκαγιές (θα μπορούσα να πω και εκλογές...)], ενώ στερρώς επιμένει να αντιστρέφει την πανθομολογούμενη από όλους πραγματικότητα, δηλώνοντας ευθαρσώς ότι η «συγκατοίκηση» ευνοεί το περιβάλλον!

Έτσι, νομίζω ότι είναι χρήσιμο να μεταφέρω το βασικό υπόβαθρο του σκεπτικού του άρθρου του 2000:

«Έχει δρομολογηθεί η διάλυση του αστικού και περιαστικού τοπίου της Αττικής, ενώ το κράτος αποδεικνύεται ότι όχι μόνον είναι βαθιά νυχτωμένο σε σχέση με τις πλέον σύγχρονες αντιλήψεις για την οικονομία και το περιβάλλον, αλλά είναι ουσιαστικά ανύπαρκτο ως προς τη διαφύλαξη και τη σωστή διαχείριση του μεγαλύτερου πλουτοπαραγωγικού πόρου της χώρας, που είναι το φυσικό και

ανθρωπογενές περιβάλλον της. Στον τομέα αυτό, κομβικό για την επιβίωση της Ελλάδας και τη διατήρηση των όποιων δικών της φυσικών και ιστορικών χαρακτηριστικών, το παραδοσιακό πελατειακό σύστημα κάνει κυριολεκτικά θραύση. Εμφανίζεται μια δημόσια διοίκηση ανεπαρκής μέχρις ανυπαρξίας, όταν δεν είναι σαφώς διαβρωμένη. Το "μοντέλο" αυτό, με ή χωρίς τον "Καποδίστρια", μεταφυτεύεται, θα έλεγα με "φυσικό" τρόπο, στα υπόλοιπα επίπεδα διοίκησης, στο νομαρχιακό και το δημοτικό».

Στη συνέχεια αναφερόμουν σε δημόσια συνέντευξη Τύπου, της 30-3-2000, με εκπροσώπους όλων των κομμάτων στη Βουλή, που είχαν οργανώσει έντεκα δραστήριες περιβαλλοντικές οργανώσεις. Στη συνέντευξη αυτή είχε τεθεί και το θέμα της δημιουργίας χωριστού Υπουργείου Περιβάλλοντος. Για να θυμόμαστε, αναφέρουμε ότι μόνον οι Φιλελεύθεροι τάχθηκαν ρητά κατά της δημιουργίας του, ώστε να μην αυξηθούν τα υπουργεία. Και μόνον η Ν.Δ. τάχθηκε υπέρ της δημιουργίας όχι Υπουργείου, αλλά «ανεξάρτητου» φορέα, με πλήρως μη διευκρινιζόμενη αρμοδιότητα και εμβέλεια.

Έκτοτε, φαίνεται ότι «πολύ νερό έτρεξε στο αυλάκι», με την έννοια βέβαια ότι το νερό αρχίζει να περνά, στην Ελλάδα, μεταξύ των αγαθών εν ανεπαρκεία και κάποιои, «βοηθούσης» και της επιταχυνόμενης κλιματικής αλλαγής, άρχισαν να ξυπνούν από τη μακαριότητα του αναπτυξιασμού και του καταναλωτισμού.

Σε όλα τα μέσα ενημέρωσης, πλην βεβαίως της τηλεόρασης (συντριπτική πλειονότητα των διαύλων), πολλαπλασιάζονται οι τεκμηριωμένες γνώμες και εκφραζόμενες προτιμήσεις υπέρ ενός χωριστού Υπουργείου Περιβάλλοντος, για το οποίο προτείνονται και αρμοδιότητες. Ο Σ. Δήμας προτείνει υπουργείο Αειφορίας, ο Στ. Μάνος (κάνοντας ευτυχώς πλήρη στροφή) κάνει λόγο για πανίσχυρο αυτόνομο υπουργείο, ακόμη και ο Ε. Κουλουμπής, ο άμεσα πολιτικά υπεύθυνος για τη συνένωση δημοσίων έργων και περιβάλλοντος, χύνει τώρα κροκοδείλια δάκρυα και τάσσεται υπέρ του διαχωρισμού.

Είμαστε, λοιπόν, εμπρός στη δημιουργία ενός νέου και ετερόκλητου μετώπου, νηστευσάντων και μη που, των πυρκαγιών βοηθουσών, τάσσονται υπέρ του διαχωρισμού. Ήρθε, όπως φαίνεται, η ώρα για τέτοιο υπουργείο, που η ίδρυσή του δεν αποτελεί όχι «επαναστατική», αλλά ούτε καν «επανιδρυτική» πράξη. Σε τελευταία

ανάλυση, δεν αποτελεί παρά βήμα για να πιάσουμε το τρένο των σύγχρονων εξελίξεων σε όλο τον πλανήτη και, ιδιαίτερα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αλλά ήρθε και η ώρα καθορισμού των αρμοδιοτήτων ενός τέτοιου υπουργείου. Κατά τη γνώμη μας, θα πρέπει να συγκεντρώνει τα εξής αντικείμενα, με καλή στελέχωση και με αποκεντρωμένη δομή, πράγμα που σημαίνει εξακτίνωση και όχι διοικητικό ρεμπελιό διαφθοράς, όπως συμβαίνει σήμερα με πολλά γραφεία πολεοδομίας:

1. Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος σε όλες τις εκδοχές του, δασικό, θαλάσσιο, αέριο. Επομένως, η αρμοδιότητα περί δασών πρέπει να περάσει σε αυτό, όπως και τα θέματα θαλάσσιας και αέριας ρύπανσης, φυσικά μαζί με το θέμα των απορριμμάτων.

2. Σωστός χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός.

3. Προστασία του ιστορικού περιβάλλοντος της χώρας. Το έχω συζητήσει με πολλούς και από πολλές πλευρές. Οι γνώμες είναι θετικές: δεν είναι δυνατό η ιστορική και αρχιτεκτονική μας κληρονομιά να είναι της αρμοδιότητας πέντε υπουργείων και διαφόρων άλλων «φορέων», με αποτέλεσμα την πλήρη έλλειψη προστασίας και αξιοποίησής τους, με βάση επιτελικά και καλώς τηρούμενα προγράμματα, επαρκώς αποκεντρωμένες και στελεχωμένες υπηρεσίες και συνεπή πολιτική έναντι πάντων.

Αν δεχθούμε, και πρέπει πια να δεχθούμε, ότι το βασικό αναπτυξιακό κεφάλαιο αυτής της χώρας είναι το φυσικό και ιστορικό περιβάλλον της, αξεδιάλυτα και τα δύο, πια συνδεδεμένα, κάθε πολιτική και για τα δύο πρέπει να εκπορεύεται συντονισμένα από ένα και το αυτό υπουργείο. Είμαστε μια μικρή σε έκταση χώρα, στο μεταίχμιο Ευρώπης και Ασίας, με μεγάλη διαχρονική ιστορία και με πλούσια φύση. Κράτος και, συχνά, πολίτες συμπεριφέρονται αμέριμνα και με ακηδία, και ως προς τις δύο. Δεν μας παίρνει άλλο να συνεχίζουμε στο ίδιο «πρότυπο», κατατρώνοντας τις ίδιες μας τις σάρκες ή αφήνοντας άλλους να το κάνουν. Δεν είναι δυνατό αποφάσεις ζωτικές και για τις δύο να αφήνονται στα χέρια ανθρώπων αναίσθητων, με παλαιοκομματική νοοτροπία, ακόμα και με το ένα πόδι τους στη φυσική φθορά, με νοοτροπία αμέσως μετά τον πόλεμο «αναασυγκροτιστών» ή με ιδέες χολιγουντιανών νεόπλουτων. Επιτέλους, ας μείνει το σημερινό, χουντικής εμπνεύσεως «υπουργείο Πολιτισμού», με όλα τα άλλα συμπαρομαρτούντα του.

Τούτων δοθέντων, μένει και ένα άλλο σημαντικό ερώτημα, δηλαδή το με ποιους επικεφαλής θα έπρεπε να ιδρυθεί ένα τέτοιο υπουργείο, αλλά και με ποιους να

στελεχωθεί. Η εμπειρία μου στο πάλαι ποτέ ΥΧΟΠ και η μακρά εμπειρία μου και η τριβή εκτός αυτού υποδεικνύουν με λίγες λέξεις τα εξής: άνθρωποι αγωνιστές που να γνωρίζουν, να εμπνέουν και που έχουν δοκιμαστεί για την ακεραιότητά τους...

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» στις 27 Σεπτεμβρίου 2007, σ. 46.